

Cel działania.

Działanie ma na celu umożliwienie mieszkańcom obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju realizację projektów przyczyniających się do poprawy jakości życia, zachowania i wykorzystania zasobów dziedzictwa przyrody i kultury oraz wzmocnienia lokalnego kapitału społecznego.

Kto może ubiegać się o pomoc finansową?

Do korzystania z pomocy finansowej uprawnione są **osoby fizyczne** będące obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej, pełnoletnie i **mające miejsce zamieszkania na obszarze objętym LSR lub wykonujące działalność gospodarczą na tym obszarze**, a także **osoby prawne albo jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawy przyznają zdolność prawną, jeżeli posiadają siedzibę na obszarze objętym LSR lub prowadzą działalność na tym obszarze, z wyłączeniem województwa oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych.**

Jaki jest zakres działania?

Pomoc finansową udziela się na działania przyczyniające się do:

1. **Podnoszenia jakości życia społeczności lokalnej** na obszarze objętym LSR, w tym przez:
  - a) udostępnianie urządzeń i sprzętu, z wyłączeniem środków transportu napędzanych mechanicznie,
  - b) organizację szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dla podmiotów z obszaru objętego LSR innych niż realizowane w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, oraz z wyłączeniem szkoleń połączonych z promocją towarów oraz usług określonego przedsiębiorcy,
  - c) organizację imprez kulturalnych, promocyjnych, rekreacyjnych lub sportowych związanych z promocją lokalnych walorów,
  - d) zagospodarowanie przestrzeni publicznej, z wyłączeniem pasów drogowych dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich.
2. **Rozwijania aktywności społeczności lokalnej**, w tym przez:
  - a) promocję i organizację lokalnej twórczości kulturalnej lub aktywnego trybu

życia, z wyłączeniem remontu i budowy budynków mieszkalnych,

b) promocję lokalnej przedsiębiorczości,

c) remont połączony z modernizacją lub wyposażeniem istniejących świetlic wiejskich oraz innych obiektów pełniących ich funkcję oraz zagospodarowanie terenu przylegającego do tych obiektów,

3. **Rozwijania turystyki lub rekreacji na obszarze objętym LSR** przez:

a) utworzenie lub zmodernizowanie punktów informacji turystycznej, bazy informacji turystycznej oraz stron internetowych związanych tematycznie z ofertą turystyczną obszaru objętego LSR, przygotowanie i wydanie folderów oraz innych publikacji informacyjnych i promocyjnych dotyczących obszaru objętego LSR,

b) budowę, odbudowę, przebudowę, remont połączony z modernizacją, zagospodarowanie lub oznakowanie obiektów pełniących funkcje turystyczne i rekreacyjne, z wyłączeniem hoteli, moteli, pensjonatów oraz bazy gastronomicznej.

4. **Promowania, zachowania, odtworzenia, zabezpieczania lub oznakowania cennego, lokalnego dziedzictwa krajobrazowego i przyrodniczego**, w szczególności obszarów objętych poszczególnymi formami ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000.

5. **Zachowania lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego** przez:

a) odbudowę, renowację, restaurację albo remont lub oznakowanie obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub objętych ewidencją zabytków,

b) remont lub wyposażenie istniejących muzeów lub innych obiektów pełniących ich funkcje,

c) kultywowanie:

– miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów,

– języka regionalnego i gwary,

– tradycyjnych zawodów i rzemiosła.

6. **Inicjowania powstawania, przetwarzania lub wprowadzania na rynek produktów i usług, których podstawę stanowią lokalne zasoby, tradycyjne sektory gospodarki lub lokalne dziedzictwo**, w tym kulturowe, historyczne lub przyrodnicze, zwanych dalej „produktami lub usługami lokalnymi”, albo **podnoszenie jakości takich produktów lub usług przez:**
- a) udział w targach i konkursach produktów lub usług lokalnych,
  - b) promocję produktów lub usług lokalnych,
  - c) uzyskanie certyfikatów i uczestnictwo w systemach jakości innych niż realizowane w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
  - d) budowę, adaptację lub wyposażenie niemieszkalnych obiektów budowlanych wykorzystywanych do prowadzenia sprzedaży produktów lub usług lokalnych,
  - e) budowę, adaptację lub wyposażenie niemieszkalnych obiektów budowlanych wykorzystywanych do tradycyjnego wyrobu produktów lokalnych,
  - f) badanie rynku produktów i usług lokalnych
- z wyłączeniem działalności rolniczej.
7. **Wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych** w celu poprawienia warunków prowadzenia działalności kulturalnej lub gospodarczej, w tym polegającej na wynajmie pokoi w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem działalności rolniczej.

Jakie są kryteria przyznania pomocy finansowej?

Pomoc finansowa może być przyznana, jeżeli:

1. **Operacja nie jest finansowana z udziałem innych środków publicznych**, z wyłączeniem przypadku współfinansowania:
  - a) z Funduszu Kościelnego,
  - b) ze środków własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Jaka jest forma i wysokość pomocy?

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych projektu. **Wysokość pomocy na projekt nie może przekroczyć 70% (80% planowane) kosztów kwalifikowalnych**, natomiast pozostałe 30% kosztów realizacji operacji powinien zabezpieczyć wnioskodawca. Oznacza to, że wnioskodawca powinien zabezpieczyć środki na pokrycie całego kosztu realizacji projektu, a po jego zakończeniu (lub zakończeniu etapu realizacji projektu) złożyć wniosek o zwrot części kosztów kwalifikowalnych. **Minimalna całkowita wartość operacji musi wynosić co najmniej 4 500 zł. Poziom dofinansowania dla danego beneficjenta nie może przekroczyć w okresie wdrażania LSR kwoty 100 000 zł**, przy czym wysokość pomocy przyznanej na realizację jednego małego projektu **nie może być wyższa niż 25 000 zł**.

Co obejmują koszty kwalifikowalne?

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się koszty:

1. **zakupu materiałów i przedmiotów,**
2. **zakupu usług lub robót budowlanych,**
3. **najmu, dzierżawy lub zakupu oprogramowania, sprzętu, narzędzi, urządzeń lub maszyn, z wyłączeniem środków transportu napędzanych mechanicznie,** z tym że w przypadku części małego projektu, która nie obejmuje inwestycji, koszty zakupu oprogramowania, sprzętu, narzędzi, urządzeń lub maszyn podlegają refundacji wyłącznie, gdy nie przekraczają kosztów ich najmu lub dzierżawy.

Do kosztów kwalifikowalnych w **wysokości nieprzekraczającej 10%** pozostałych kosztów kwalifikowalnych małych projektów pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego, zalicza się również **koszty ogólne:**

1. **przygotowania dokumentacji technicznej małego projektu,**
2. **opłat za patenty, licencje lub wynagrodzenia za przeniesienie autorskich praw majątkowych.**
3. **opłat notarialnych, skarbowych lub sądowych.**
4. **sprawowania nadzoru autorskiego lub inwestorskiego.**

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także:

1. **Podatek od towarów i usług (VAT).**

2. **Wartość wkładu niepieniężnego obejmującą wartość:**

a) **pracy oraz usług świadczonych nieodpłatnie**, stanowiącą iloczyn liczby przepracowanych godzin oraz ilorazu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w drugim roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy na małe projekty, i liczby 168,

b) **udostępnienia ziemi, nieruchomości, sprzętu lub surowców**, o których mowa w art. 54 ust. 1 rozporządzenia nr 1974/2006

– lecz nie więcej niż 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych małych projektów pomniejszonych o wysokość kosztów ogólnych.

Koszty kwalifikowalne liczą się od dnia zawarcia umowy na przyznanie pomocy finansowej. W przypadku przyznania pomocy do kosztów kwalifikowalnych zalicza się również koszty poniesione przez wnioskodawcę przed dniem zawarcia umowy, lecz nie wcześniej niż w dniu, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, a w przypadku kosztów stanowiących koszty ogólne – poniesionych nie wcześniej niż w dniu 1 stycznia 2007 r.